

Hadsel Kommune
Rådhusgata 5
8450 STOKMARKNES

Deres ref.:
2025/2597

Deres dato:
16.12.2025

Vår ref.:
22/17308-54
25/166438

Vår dato:
09.02.2026

Fylkeskommunens innspill til varsel om planoppstart - begrenset revisjon av kommuneplanens arealdel 2025-2037 - Hadsel kommune

Nordland fylkeskommune har mottatt ovennevnte varsel om oppstart av begrenset revisjon av kommuneplanens arealdel fra Hadsel kommune, med 09.02.2026 som frist for innspill til planarbeidet.

Formålet med planarbeidet er å gjøre flere endringer av kommuneplanens arealdel. Ifølge oppstartsvarselet er revisjonen begrenset til følgende endringer, kort oppsummert:

- Rette opp feil og mangler i bestemmelsene som er påvist etter planvedtak
- Ta inn nye areal for tareoppdrett ved Fiskebøl, utvide oppdrettslokaliteter disponert av Holmøy havbruk
- Legge til hensynssoner i utmark
- Planvask regulerte boligområder: Ta ut avsatte boligformål etter gitte kriterier, til fordel for ny konsentrert boligbebyggelse i og nært tettstedene, for bl.a. aktiv transport

Nordland fylkeskommune gir uttalelse med bakgrunn i lov om kulturminner, vegloven, naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven, herunder fylkesplanen, rikspolitiske retningslinjer og statlige planretningslinjer.

Vesentlige merknader

Planfaglig

Det går frem av oversendelsen at det planlegges endringer i kommuneplanens arealdel som både vil sette nye og endre gjeldende retningslinjer og føringer for fremtidig arealbruk. Fylkeskommunen viser til konsekvensutredningsforskriftens § 6 a) der kommuneplanens arealdel konkret nevnes som en plan som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding. Plan- og bygningsloven § 11-13 fastsetter også at det skal utarbeides planprogram for kommuneplan, etter reglene i § 4-1

Fylkeskommunen kan ikke se at det følger et planprogram ved oppstartsvarselet. Kommunen må legge planprogrammet ut til offentlig ettersyn. Fylkeskommunen vil gi ytterligere tilbakemelding gjeldende regionale interesser ved høring av planprogrammet.

Adresse:
Postmottak
Fylkeshuset
8048 Bodø

Besøksadresse:
Prinsensgate 100
Org.nr.:
964 982 953

Telefon:
E-post:
post@nfk.no

Samfunnsutvikling
Plan og analyse
Martin Bollingmo Hole
Tlf.: 957 42 443

Forholdet til regionale interesser

Oppstartsvarslet inneholder en punktliste som er kommunestyrets føringer for revisjonen. Likevel følger det lite detaljert informasjon i oppstartvarselet for hvilke områder som berøres av endringene utover generell omtale. Noen områder beskrives også med «i nærheten av». Dette, samt at planprogram ikke følger saken, gjør at det på nåværende tidspunkt ikke er et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å kunne avklare hvor vidt regionale interesser kan bli berørt eller vesentlig tilsidesatt.

Ellers viser fylkeskommunen til gjeldende Fylkesplan for Nordland 2013-2025 som inneholder klare mål for arealpolitikk i Nordland. Dette inkluderer arealpolitiske retningslinjer for by- og tettstedsutvikling, naturressurser, kulturminner og landskap, næringsutvikling, kystsonen, og klima og klimatilpasning. Disse retningslinjene er uttrykk for vesentlige regionale interesser i arealforvaltningen i Nordland. Se nettsiden www.nfk.no/arealpolitikk. Nordland fylkeskommune ber om at retningslinjene legges til grunn for planarbeidet.

Merknader

På nåværende tidspunkt har fylkeskommunen følgende merknader:

Automatisk fredede kulturminner

Det finnes en rekke kjente, automatisk fredete kulturminner på Sandnes, Melbu, Innlandet og Stokmarknes. Alle kulturminner som er automatisk fredet er ikke-fornybare ressurser med nasjonal verdi, jf. kulturminneloven §§ 1-4.

Plankart

De kjente, automatisk fredete kulturminnene inkludert den lovpålagte sikringssonen på 5 meter, må avmerkes i kommunens temakart for kulturminner. Skulle det være direkte konflikt med nye arealformål, må dette tydelig fremgå også i plankartet. Automatisk fredete kulturminner avmerkes med hensynssone H730 for båndlegging etter kulturminneloven, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav d); heretter pbl § 11-8 d) Hensynssonen angir da at de automatisk fredete kulturminnene er båndlagt etter kulturminneloven. Det vil være de faktiske kulturminnene med sikringssone som kan angis med slik båndleggingssone jf. pbl § 11-8 d) I henhold til pbl § 11-8 d) kan det gis planbestemmelser til båndleggingssoner.

Større, sammenhengende kulturmiljøer kan avmerkes med egen hensynssone H570 for bevaring av kulturmiljø, jf. pbl § 11-8 c). Hensynssone kan også benyttes der kommunen ønsker å angi en større hensynssone enn bare sikringssonen i henhold til kulturminneloven. På kommuneplannivå kan det gis retningslinjer til hensynssone H570. Fylkeskommunen kan bistå kommunen med utvalg og forslag til retningslinjer.

Mangelfullt kunnskapsgrunnlag

I den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden (<http://askeladden.ra.no>) finnes oversikt over de kjente, automatisk fredete kulturminnene i de aktuelle områdene. Dette kan benyttes til kunnskapsgrunnlag for utarbeidelse av planprogram, for å unngå konflikter mellom planlagte arealtiltak og kjente, automatisk fredete kulturminner.

Fylkeskommunen minner likevel om at kulturminnetilfanget i kulturminnedatabasen Askeladden ikke er endelig. De fleste kulturminner er hittil ikke kjente, og mange av de kjente

kulturminnene har mangelfull avgrensing og kartfesting. Det må tas høyde for mangelfullt kunnskapsgrunnlag i utarbeidelsen av konsekvensutredning for forslag til ny arealbruk.

Undersøkelsesplikten jf. kulturminnelovens § 9 kreves ikke avklart på kommuneplannivå. Konsekvensen er at fylkeskommunen som kulturmiljømyndighet mangler kunnskapsgrunnlag til å vurdere foreslått arealbruk, og kan derfor ikke gi endelig uttalelse til kommuneplanens arealdel.

Avklaring av forholdet til automatisk fredete kulturminner må allikevel oppfylles på senere tidspunkt, da i god tid før planer og tiltak kan realiseres. Det må derfor påregnes at fylkeskommunen på senere tidspunkt vil stille krav til arkeologiske registreringer for å avklare forholdet til automatisk fredete kulturminner, hjemlet i kulturminneloven §§ 3, 4, 8 og 9. Dette betyr at alle fremtidige tiltak og planer fremdeles må oversendes Nordland fylkeskommune til kulturmiljøfaglig uttalelse, uavhengig av tiltakenes forhold til overordnet plan. Det er viktig at kommunen tar dette til etterretning, og at det viderefremmes til dem som eventuelt ønsker å gå i gang med planer og tiltak i Hadsel kommune. Unntaket er dersom planene og tiltakene allerede er eksplisitt avklarte med fylkeskommunen som kulturmiljømyndighet, og det foreligger skriftlig bekreftelse på dette.

Avklaring av arealformål til bebyggelse og anlegg gjennom kommuneplanens arealdel

Det er allikevel mulig å avklare visse arealformål jf. kulturminnelovens § 9, allerede på kommuneplannivå. Kommunen må eksplisitt anmode fylkeskommunen om registrering, og bekoste utgifter med registreringene jf. kulturminnelovens § 10.

I Riksantikvarens veileder *Kulturminner, kulturmiljøer og landskap: Planlegging etter plan- og bygningsloven* (2020, s. 43) gis denne presiseringen om avklaring av arealformål i kommuneplan:

«Forholdet til automatisk fredete kulturminner kan avklares allerede på kommuneplannivå, men bare for arealformålet bebyggelse og anlegg. Normalt blir forholdet først avklart gjennom behandling av reguleringsplaner eller byggesaker. Dersom kommunen ønsker å få avklart forholdet til automatisk fredete kulturminner i kommuneplanens arealdel, i områder for bebyggelse og anlegg, må dette tas opp som et eget tema med regional kulturminneforvaltning. Kommunen må bekoste de undersøkelsene som er nødvendige for å kunne vurdere hvorvidt utbyggingen kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner, jf. kulturminneloven § 10.»

Det er Nordland fylkeskommune og Sametinget som er regional kulturminneforvaltning i denne sammenhengen, og fylkeskommunens arkeologer kan kontaktes for mer informasjon om dette.

Konsekvensutredning

Kulturminner og kulturmiljø er nært knyttet til landskapet. Det er viktig at både direkte og indirekte (visuell skjemming) konflikt med kulturminner og kulturmiljø konsekvensutredes. Kommunen bør bruke veilederen til Miljødirektoratet [M-1941](#) når man utreder temaene kulturminner, samt kulturmiljø og landskap.

Risikofaktorer for automatisk fredete kulturminner kan være både særegne og lokale med tanke på for eksempel kulturminnetype og bevaringsforhold, samt kontekstuelle forhold inkludert lokalisering i landskapet.

Det finnes ingen spesifikk ROS-analyse for automatisk fredete kulturminner i Hadsel kommune, men kommunen kan velge å gjennomføre slik ROS-analyse i forbindelse med denne eller andre planer. Fylkeskommunen anbefaler at dere kontakter fylkeskommunens arkeologer for veiledning jf. Riksantikvarens nye metodeveileder for ROS-analyser [Metodeveileder for risiko- og sårbarhetsanalyse av kulturmiljø - Riksantikvaren](#).

Fylkeskommunen påpeker at man på generelt grunnlag vet at Hadsels kulturminner er særlig sårbare for blant annet stigende havnivå og klimatiske endringer, nye tiltak i jordbruket, ny og omfattende arealbruk/utbygging, samt forstyrrelser/stidannelse og erosjon grunnet økende turisme/besøkende.

Nyere tids kulturminner

Fylkeskommunen forventer at hensynssoner H570 videreføres fra tidligere plan. Videre vil fylkeskommunen gi en endelig uttalelse til revisjon av planen når nye plankart over endringene er lagt frem ved høring og offentlig ettersyn.

Øvrig kulturmiljøforvaltning

Norges arktiske universitetsmuseum skal motta alle saker for egen vurdering hva angår kulturminner under vann. Sametinget er vedkommende myndighet for samiske kulturminner. Det forutsettes at kommunen oversender sine saker også til museet og Sametinget for innspill og uttalelser.

Vegforvaltning

Fylkeskommunen, som vegmyndighet, minner om at dersom kommunen ønsker å legge til rette for etablering av nye boligområder som berører fylkesvegnettet, er det svært viktig at kommuneplanen stiller krav om utarbeidelse av detaljregulering for disse områdene. Videre understrekes viktigheten av at framtidig utbygging anlegges i områder der vegnettet og annen infrastruktur har tilstrekkelig kapasitet til å håndtere økt trafikk på sikker måte.

Dersom kommunen ønsker å legge til rette for boligområder, som mangler utbygget infrastruktur med tilstrekkelig vegstandard eller gode og sikre løsninger for myke trafikanter, er det viktig å bruke rekkefølgekrav i kommuneplanens bestemmelser. Dette for å sikre at nødvendig infrastruktur er på plass før boligene tas i bruk.

Fylkeskommunen, som vegmyndighet, er særlig opptatt av at i planarbeidet legges det til rette for myke trafikanter. Spesielt må trygg skoleveg sikres, slik at barn og unge kan bevege seg trygt i sitt nærmiljø, og kan gå og sykle til skolen på trygge skoleveger.

Vannforvaltning

[Regional plan for vannforvaltning i Nordland og Jan Mayen vannregion 2022-2027](#) legger føringer for forvaltningen av vannforekomstene i vannregionen. Vannforskriftens §§ 4-7 definerer miljømål for vannforekomstene, og vannforvaltningsplanen har fastsatt de konkrete miljømålene. Den regionale vannforvaltningsplanen inneholder retningslinjer for å unngå forringelse av miljøtilstanden i vann, og for å bidra til å nå miljømålene. Det vises til kapittel

2.3 i planen. Av vannforskriftens § 4 framgår at det ikke er tillatt å forringe miljøtilstanden i vannforekomstene, og dersom tilstanden er dårligere enn god tilstand skal det gjøres tiltak for å forbedre tilstanden.

Ved denne revisjonen er det særlig viktig å ta hensyn til nye arealformål som kan påvirke vannmiljøet, herunder:

- Nye arealer for tareoppdrett ved Fiskebøl og utvidelse av oppdrettslokaliteter: Tiltakene må vurderes opp mot vannforskriften § 12 for å sikre at miljømålene for berørte vannforekomster ikke forringes. Det må innhentes oppdatert tilstandsinformasjon og konsekvensene for vannmiljø må beskrives.
- Planlegging av nye boligområder og traktorvei til Kråvannet. Det bør sikres kantvegetasjon og naturlig vannføring for å hindre erosjon og forringelse av økologisk tilstand.

Revisjonen må utrede hvilken effekt nye arealformål vil ha på miljøtilstanden i berørte vannforekomster, og om det vil ha konsekvenser for oppnåelsen av miljømålene. Dersom nye arealformål vil kunne føre til forringelse eller påvirke måloppnåelsen, må det gjøres en særskilt vurdering etter kravene i vannforskriftens § 12. For å enkelt se vannforekomster, og vannforekomstenes miljømål og status, kan kommunen bruke kartløsningen: [Vann-nett](#).

En vurdering av vannmiljø skal omtale:

- Hvilke vannforekomster som berøres av nytt arealformål
- Miljøtilstand og fastsatte miljømål for vannforekomstene
- Dagens påvirkninger (kjente påvirkninger)
- Virkninger av arealformålet på miljømål til berørte vannforekomster, inkl. risiko for forringelse
- evt. behov for avbøtende tiltak

Nordland fylkeskommune er på generelt grunnlag opptatt av at kommunene i Nordland skal legge opp til en arealforvaltning med tanke på å sikre god miljøtilstand i sjøer, elver, grunnvann og kystvann. Nordland fylkeskommune forventer derfor at kommunen innarbeider en egen planbestemmelse eller retningslinje for vannmiljøet. For eksempel en generell bestemmelse/retningslinje knyttet til at vannmiljø og vedtatte miljømål skal vurderes og hensyntas i alt planarbeid som kan påvirke vannforekomstene innenfor dette gitte planområde.

Fylkeskommunen viser i denne sammenheng til regional arealpolitisk retningslinje kap. 8.3, I), og anbefaler videre [Miljødirektoratets veileder om vannmiljø](#) i arealplanlegging, som blant annet beskriver krav til kunnskapsgrunnlaget, virkemidler og sjekklister for ivaretagelse av vannmiljø i arealplanlegging. Fylkeskommunen minner også om muligheten til å rådføre seg med [lokal vannområdekoordinator](#) angående vannforvaltning.

Naturmangfold

Nordland fylkeskommune vurderer det som positivt at arbeidet med hensynssoner i utmark legger opp til en tydeligere og mer kunnskapsbasert forvaltning av naturmangfoldet. En presisering av hensynssoner vil styrke kommunens evne til å ivareta økologiske funksjonsområder, forebygge arealkonflikter og sikre en mer forutsigbar forvaltning. Dette er

et viktig steg mot en mer helhetlig og langsiktig arealpolitikk, hvor naturverdier og samfunnsinteresser vurderes i sammenheng.

Det er også positivt at planvasken av regulerte boligområder omfatter en systematisk gjennomgang av naturverdier, naturfare, myr og ubenyttede arealer. Selv om kommunen legger opp til bedre bruk av tilgjengelig kunnskapsgrunnlag og kartdata, vil det i enkelte tilfeller være nødvendig å innhente ny kunnskap for å sikre et faglig forsvarlig beslutningsgrunnlag. En slik tilnærming gir et bedre grunnlag for å redusere press på sårbare naturmiljøer og styrker kvaliteten i den langsiktige planleggingen.

Ved vurdering av nye arealer for tareoppdrett ved Fiskebøl og mulig utvidelse av oppdrettslokaliteter disponert av Holmøy Havbruk, må kommunen sikre at naturmangfoldlovens prinsipper etter §§ 8–12 legges til grunn. Dette innebærer krav om et solid og oppdatert kunnskapsgrunnlag (§ 8), bruk av føre-var-prinsippet ved usikkerhet (§ 9) og vurdering av samlet belastning på økosystemet (§ 10). Det bør også vurderes om avbøtende tiltak kan redusere potensiell påvirkning i tråd med § 12. En slik systematisk tilnærming gir et mer robust beslutningsgrunnlag for eventuelle arealendringer knyttet til havbruk.

Det er positivt at kommunen legger vekt på at nye områder for konsentrert boligbebyggelse skal ligge innenfor gang- og sykkelavstand til sentrale samfunnsfunksjoner, da dette støtter opp under målene om redusert transportbehov og mer bærekraftige hverdagsreiser. Samtidig kan det også i randsonen av tettsteder finnes viktige naturverdier, myrarealer og økologiske funksjoner som må vurderes nøye før nye arealer tas i bruk. Dette innebærer behov for grundige vurderinger av naturgrunnlag, hydrologi og overvannshåndtering, i tråd med naturmangfoldlovens krav til kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsipp og vurdering av samlet belastning. En slik tilnærming bidrar til at nye boligområder kan utvikles på en måte som både støtter fortetningsmålene og ivaretar naturmangfoldet.

Klimatilpasning

I vurderingen av både nye og eksisterende arealformål er det viktig at kommunen integrerer klimatilpasning som et sentralt hensyn i planarbeidet. Endringer i nedbørsmønster, økt frekvens av styrtregn og høyere havnivå gjør det nødvendig å sikre gode løsninger for overvannshåndtering, flomveier og beskyttelse av sårbare områder. Dette gjelder også ved fortetting og utvikling av nye boligområder, der det er viktig å bruke overflater som lar regnvannet trenge ned i bakken, og å ta i bruk naturbaserte løsninger som grøntområder, regnbed og åpne vannveier. Videre bør planleggingen ta hensyn til at myr og andre naturtyper som lagrer karbon også fungerer som viktige buffere mot flom. Å bevare slike naturtyper vil bidra til mer robuste lokalsamfunn, og redusere framtidige kostnader knyttet til klimaendringer.

Fiskeri og akvakultur

Fiskeri- og akvakulturnæringen er viktige brukere av kommunens sjøareal og arealplanen legger premisser for fremtidig bruk av arealene. Marine næringer har stor betydning for Hadsel kommune, og regionen, når det gjelder matproduksjon, verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting, både direkte og indirekte.

Nordland fylkeskommune er opptatt av at kommunene bidrar til utviklingen av marin sektor gjennom å sikre tilstrekkelige og gode arealer gjennom planleggingen. Det er derfor positivt at Hadsel kommune har lyttet til akvakulturnæringen og legger til rette for en revidering for enkelte områder av planen for å se på mulighetene for større fleksibilitet for utvikling av eksisterende lokaliteter, og nye arealer for akvakultur av tare.

Det er viktig at kommunen gjennomfører en bred og inkluderende planleggingsprosess med de ulike interessegruppene, som fiskerinæringen, akvakulturnæringen og andre tilknyttede næringer, som gis anledning til å melde sine behov og dokumentere arealinteresser. Både næringsaktører og næringsorganisasjoner/nettverk bør inviteres med i prosessen.

Fra Fylkesplan for Nordland 2013-2025 vil fylkeskommunen vise særlig til følgende arealpolitiske retningslinjer ved tilrettelegging for akvakultur- og fiskerinæringen: kapittel 8.4 *Næringsutvikling*, bokstavene a) og d) og kapittel 8.5 *Kystsonen*, bokstav a), c), d), j) og k).

Akvakulturnæringens arealinteresser i sjø

I tillegg til å være tildelingsmyndighet etter akvakulturloven har fylkeskommunen en viktig oppgave med å bidra til at akvakulturinteressene ivaretas i planprosessen.

Fylkeskommunene har innsigelseskompetanse i planer etter plan- og bygningsloven dersom akvakultur ikke hensyntas.

Et viktig mål for god arealplanlegging bør være at potensialet for akvakultur utnyttes og utvikles videre samtidig som andre viktige interesser ivaretas. Oppdatert info om gitte akvakulturtillatelser og lokaliteter i kommunen finnes i [Akvakulturregisteret](#) | [Fiskeridirektoratet](#).

Akvakulturnæringen er avhengig av en annen arealfleksibilitet sammenlignet med aktiviteter på land. Næringen er dynamisk og vil over tid ha vekslende krav til areal for å utøve sin virksomhet. Dette henger sammen med at teknologi, drift og offentlige reguleringer endrer forutsetningene for lokalisering og krav til hva som anses som egnet sjøareal. Det kan oppstå behov for justeringer av anlegget av fiskehelse-, fiskevelferds-, miljø- og driftsmessige grunner. Krav til innbyrdes avstand mellom anlegg varierer etter type virksomhet, miljøforhold og hvilken produksjon som skal drives på lokaliteten.

Gjennom de nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging som gjelder for 2023-2027 forventes det at fylkeskommunene og kommunene bidrar til at det avsettes tilstrekkelig og egnede nye arealer til ønsket vekst i akvakulturnæringen gjennom oppdaterte planer, samtidig som også miljøhensyn og andre samfunnsinteresser ivaretas. Dette kan også omfatte utvikling av landbasert akvakultur.

Nettsiden [BarensWatch.no](#) har mange tjenester knyttet til norske hav- og kystområder. Her finnes [AqualInfo](#) hvor en kan søke opp data om havbruk i hver enkelt kommune. Informasjon om godkjent plassering av eksisterende anlegg er tilgjengelig i Fiskeridirektoratets kartverktøy, [Yggdrasil](#). Temalag *Stedfesting Akvakulturregisteret* viser godkjente plassering av merdene og flåte (flytende del). Temalag *NYTEK-fortøyninger* gir en indikasjon på hvor fortøyninger er plassert og er ikke en gjengivelse av godkjente plassering. Godkjent plassering av fortøyning finnes i gjeldende akvakulturtillatelsesdokument.

I temalaget Akvakultursøknader i Yggdrasil finnes info om akvakultursøknader som er sendt inn og under behandling. Det vil være en innkjøringsfase før alle søknader under behandling vil være synlig her.

Det er viktig at akvakulturnæringa gis anledning til å fremme gode innspill i forhold til ønsket/søkt fremtidig areal for akvakulturanlegg. Arealene som spilles inn, og som videre avsettes i plan, må være store nok til at det blir en viss fleksibilitet i plan for nødvendige justeringer i fremtiden.

Nordland fylkeskommune tilrår at alle eksisterende akvakulturlokaliteter og nye områder for akvakultur avsettes som ènbruks akvakulturområder i plankartet. Dersom områder hvor det i dag er eksisterende godkjent akvakulturlokalitet ikke avsettes tilstrekkelig til eksisterende virksomhet i ny plan ber fylkeskommunen om at dette begrunnes.

Dersom det ikke er mulig å identifisere nye ènbruks akvakulturområder i plan, kan kommunen åpne for en fleksibel arealforvaltning. Akvakultur kan kombineres med ett eller flere av underformålene ferdsel, farleder, fiske, natur- og friluftsområder, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 nr. 6, i områder med lavt/moderat konfliktpotensial. Det frarådes at akvakultur inngår i områder med mulig høyt konfliktpotensial eller der det kan forventes å komme i direkte konflikt med andre interesser som for eksempel fiske. I slike tilfeller bør kommunen gjøre en avveining dersom akvakultur skal ha førsteprioritet ved å avsette til ènbruks akvakultur.

Når planforslag gjøres tilgjengelig i Nordlandsatlas og evt andre kartverktøy er det mulig å legge inn andre aktuelle data, som blant annet akvakulturlokaliteter og kystnære fiskeridata. Det er et godt hjelpemiddel for å vurdere om eksisterende anlegg er godt nok ivaretatt, og/eller hvilke andre interesser og verdier som finnes i området.

Når et areal avsettes til akvakultur i plan kan det søkes om tillatelse til akvakultur. Akvakultursøknad gjennomgår en omfattende prosess. Kommune og Fiskeridirektoratet kommer med innspill til søknaden, og den må godkjennes av Kystverket etter havne- og farvannsloven (ferdsel og sikkerhet til sjøs), Mattilsynet etter matloven (smitte, fiskehelse og -velferd), Statsforvalteren etter forurensningsloven og fylkeskommunen etter akvakulturloven (miljømessig forsvarlig og annen bruk av område). For at en lokalitet skal kunne tildeles kan den heller ikke være i strid med vedtatte arealplaner eller verneplaner. For å kunne søke en lokalitet stilles det strenge krav til dokumentasjon av miljøforholdene under og rundt lokaliteten.

Bestemmelser tilknyttet arealformål akvakultur

Kommunen kan i nødvendig utstrekning gi bestemmelser til områder avsatt til akvakulturformål. Aktuelle bestemmelser følger av plan- og bygningsloven §§ 11-9, 11-10 og 11-11. Det er viktig at bestemmelsene er hjemlet, klare og ikke gir rom for tvil og bruk av skjønn for å vurdere om det åpnes for å søke akvakultur eller ikke.

- Det er ikke anledning til å stille vilkår om teknologi og rensegrad i bestemmelsene. Den endelige planen bør utformes slik at den gir forvaltningen, akvakulturnæringen og andre brukere med interesser i kystsonen forutsigbarhet.

- Alle deler av et akvakulturanlegg i sjø, som flytende del/merder, flåter og fortøyninger må være avsatt til akvakulturformål for at en lokalitet skal kunne sies å ikke være i strid med kommuneplanen jf. akvakulturloven og tildelingsforskriftene.
- Kommer fortøyninger i konflikt med farleder/hvit sektor kan en mulig løsning være å avsette disse delene av akvakulturområdet til fortøyninger gjennom bestemmelser til arealformålet. I samråd med Kystverket kan det vurderes om det er behov for bestemmelser som sier noe om hvor dypt fortøyninger må ligge i vannsøyla i det aktuelle tilfellet jf pbl § 11-11 nr. 3. bruk og vern av vannflate, vannsøyle og bunn. Fortøyninger til tradisjonelle matfiskanlegg i sjø vanligvis festet på 8-9 meters dybde (fortøyninger flåte festes grunnere) nærmest anlegget før de skrår ned mot bunnen. Det kan være en krevende øvelse å vurdere hvor langt ut fra anlegget de er før de når f.eks -25 meters dyp. Det er viktig at slike bestemmelser ikke blir utilsiktet til hinder for å søke om akvakultur.
- I tillegg til akvakultur av laksefisk satses det på akvakultur av torsk og makroalger, men også skjell og andre marine arter kan være aktuelle. Ulike arter har ulike krav til lokaliteten og kan ha ulik virkning på miljø og samfunn. Pbl § 11-11 nr 7 åpner opp for å gi bestemmelser om hvilke artsgrupper eller arter av akvakultur som enkeltvis eller i kombinasjon kan etableres.
- Utredninger som er nødvendig for å kunne avsette arealer til akvakultur i plan må gjennomføres i planprosessen. Det kan ikke gis føringer for søknadsbehandlingen etter akvakulturloven gjennom planbestemmelser.

Nordland fylkeskommune minner om viktigheten av å se land og sjø i sammenheng i arealplanleggingen. Næringsvirksomhet på land, som landbaserte matfiskanlegg, settefiskanlegg og annen sjømatindustri, har ofte lange rørledninger i sjø både for inntak av vann til produksjonen og utslipp av avløpsvann fra anleggene.

Fiskerinæringens arealinteresser i sjø

Fiskeridirektoratet har ansvar for å kartlegge og oppdatere relevante kystnære fiskeridata, så som gyteområder, viktige beite- og oppvekstområder, fiskeplasser med passive og aktive redskap og låssettingsplasser. Kartleggingen er i stor grad erfaringsbasert kunnskap akkumulert over tid og innhentet gjennom intervjuer med fiskere.

Disse dataene fra Fiskeridirektoratet er tilgjengelig i Yggdrasil, og vil være et nyttig og viktig kunnskapsgrunnlag i det videre planarbeidet når det skal gjøres arealvurderinger og konsekvensutredning.

Planfaglig veiledning

Fylkeskommunen skal i henhold til plan- og bygningsloven § 3-2. bistå og veilede kommunene i deres planoppgaver. Det vises til planveiledning på nettsiden [Planveiledning Nordland - Nordland fylkeskommune \(nfk.no\)](#). Aktuelle saksbehandlere kan kontaktes ved behov.

Kontaktinformasjon

Tema	Navn	E-post
Automatisk fredete kulturminner	Stine Grøvdal Melsæther	stigro@nfk.no
Nyere tids kulturminner	Guri Vatne	gurvat@nfk.no

Vannforvaltning	Linnea Maria Lona Richter	linric@nfk.no
Naturmangfold og klimatilpassing	Jan Georg Gulstad	jangul@nfk.no
Vegforvaltning	Sesselja Jonsdottir	sesjon@nfk.no
Plan og øvrig	Martin Bollingmo Hole	Marhol3@nfk.no

Med vennlig hilsen
Heidi Ramsvik
konstituert faggrupeleder plan og analyse

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til

Norges arktiske universitetsmuseum	Postboks 6050 Langnes	9037	TROMSØ
Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ